

Jonge Friezen Foarút!

Onderzoek Kollumerland

Opdrachtgever
Lectoraat Groene Leefomgeving van Steden
o.l.v. lector Wim Timmermans en
Kohji Wesselius, Plattelandsprojecten
Fryslan.

Projectgroep OPL
Merel Enserink
Frank Heger
Doede Kooistra
Marten Korfage
Maikel van Steensel

Colofon

Datum

13-01 2011

Opdrachtgever

Lectoraat Groene Leefomgeving van Steden
o.l.v. lector Wim Timmermans en
Kohji Wesselius, Plattelandsprojecten Fryslan

Projectleider JFF

Jimmy Slijkhuis, 026-3695701, A203

Begeleider

Daan van der Linde (OPL, VHL Velp),
026-3695723, C104

Projectgroep OPL

Merel Enserink
Frank Heger
Doede Kooistra
Marten Korfage
Maikel van Steensel

Aanleiding

Friesland heeft te maken met veranderingen in de bevolkingsopbouw door lage geboortecijfers, vergrijzing. Plus de onvoldoende immigratie als compensatie hiervoor. Deze trend wordt versterkt door het vertrek van jong talent vanuit het platteland naar de steden. Hierdoor ontstaat op (middellange) termijn vanuit een oogpunt van economische vitaliteit, groei en concurrentievermogen in het landelijke gebied een probleem: het platteland raakt productieve en talentvolle arbeidskrachten en sociaal actieve deelnemers aan de lokale (dorps)gemeenschappen kwijt.

Basisgedachte van het project Jonge Friezen Foarût is het idee van 'landscape as a job creator', landschap als motor voor sociale en economische vitaliteit, een banenmachine. Veel Friese jongeren, zien hun huidige woongebied als een agrarisch gebied met weinig kans op werk. Zij trekken weg naar de stad. Figuur 1.1 toont de gemeente Ferwerderadiel, waar onze panelgesprekken hebben plaatsgevonden.

Met het jongerenproject Jonge Friezen Foarût (JFF) wil de provincie Friesland in de noordelijke schil van de provincie:

- 1) Een vitaliserende impuls geven op het platteland en daarmee een sociaal- economische ontwikkeling stimuleren;
- 2) Hierbij vernieuwend en een onorthodoxe aanpak faciliteren;
- 3) Kennis verzamelen en uitdragen over nog onbekende en/of niet eerder of benutte hulpbronnen in het landelijke gebied en;
- 4) Op basis daarvan stimuleren nieuwe producten en diensten te leveren;
- 5) Onderzoeken en bevorderen van investeringen in het landelijke gebied die zijn gericht op vestiging van MKB¹ en ander grondgebruik met als doel meer en betere werkgelegenheid te realiseren.

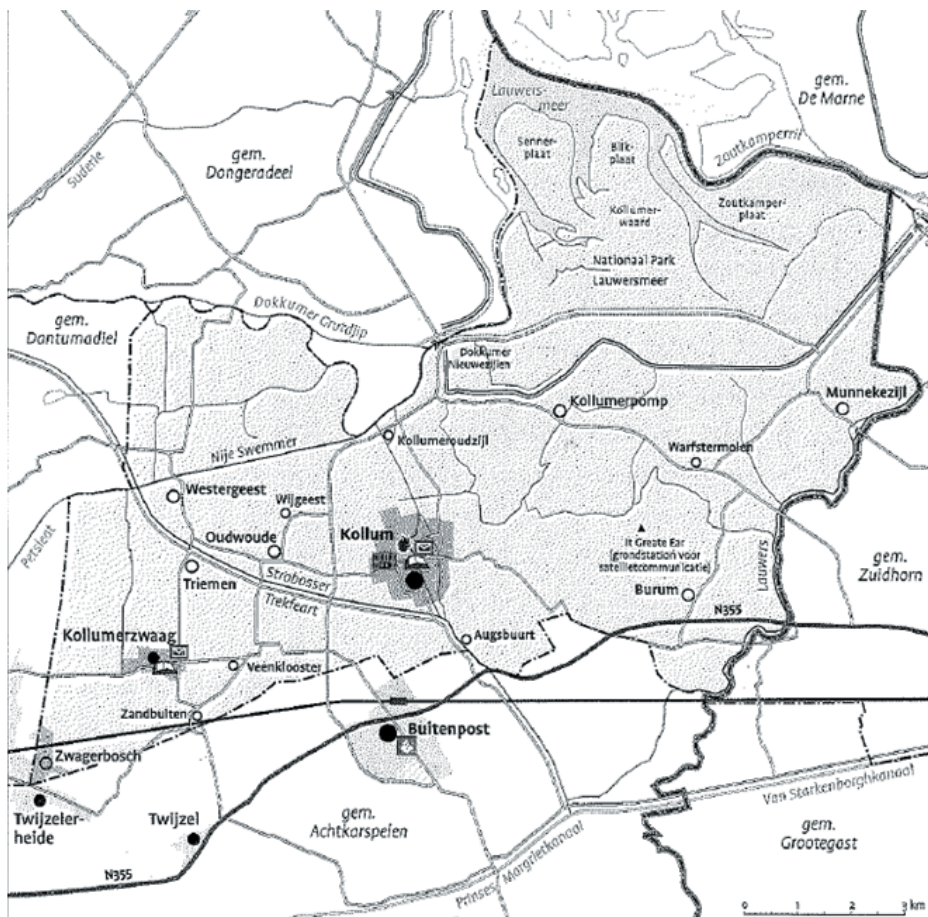

Fig. 1 Gemeente Kollumerland

Samenvatting

Op het Lauwers College in Kollum, gemeente Kollumerland hebben wij op 19 oktober met een drietal vmbo klassen een panelgesprek gevoerd. Hierbij hebben we de jongeren eerst kort informatie gegeven over het thema bevolkingskrimp. Daarna zijn we begonnen met de werkelijke workshop. Hierbij moesten de jongeren brainstormen en discussiëren over de thema's::

- Wonen
- Werken
- Welzijn
- Weten

Hierbij werden positieve en negatieve aspecten aan de kaak gesteld en konden jongeren hun wensen voor de gemeente uitspreken. Vervolgens werd er door middel van stickers in beeld gebracht welke punten het meest speelden en het belangrijkste waren voor de jongeren. De belangrijkste resultaten waren dat jongeren meer voorzieningen wilden, dat baantjes te ver weg zijn en dat ze een prettige woonomgeving hebben. In die woonomgeving hebben ze wel kritiek op de oude en leegstaande huizen. Jongeren zouden graag een netwerk hebben waarmee ze beter een stage of een baantje kunnen vinden. Als probleem noemen zij ook de onveilige fietspaden, die vaak niet verlicht zijn. Het uitgaansleven is beperkt, vaak kunnen ze alleen terecht in het dorpscafé. Jongeren willen ook graag naar een discotheek kunnen. De workshop verliep naar wens, de jongeren deden goed mee. Er waren een aantal opvallende gedragswaarnemingen, zo wordt er graag stoer gedaan, en wil de rest daar niet voor onder doen. Dit uit zich in het schrijven van "stoere" teksten op de posters. Grootste compliment van de dag kregen we van de maatschappij leraar die vroeg of wij ook nog een leraren opleiding genoten. Het thema leeft erg in de regio, ook de locatie leider was erg enthousiast, hij stelde dat de school ook last van krimp had, met name het aantal leerlingen ging achteruit. De resultaten die uit de workshop komen zijn zeer leeftijd gebonden, deze jongeren konden nog niet voor de maatschappij denken. Het was een leuke en zeer leerzame ochtend

Inhoudsopgave

Aanleiding	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	7
1.2 Methode	7
1.2.1 Presentatie krimp	7
1.2.2 Themaronden	7
1.2.3 Stickers	7
1.2.4 Samenvatten & afsluiting	7
2 Resultaten per W-domein	9
2.1 Wonen	9
2.2 Werken	9
2.3 Welzijn	9
2.4 Weten	9
2.5 Kansrijke initiatieven	9
3 Conclusie	11
3.1 Matrix	11
3.2 Positieve schijf	13
3.3 Negatieve schijf	14
3.4 Wensen schijf	15
4 Advies	17
4.1 Proces	17
4.2 Advies	17
Bijlage	19
I Format panelgesprek	19
II Format analyse	21
Bronnen	23

1. Inleiding

Kollumerland en c.a. is een gemeente in de provincie Friesland. In januari 2010 telde de 116.35 km² grote gemeente 13.002 inwoners. De gemeente is gelegen aan het Lauwersmeer, dit betreft een gebied van 2700 ha groot. Het gebied kent 12 officiële kernen, waarvan Kollum met 5300 inwoners de grootste is. Het gebied wordt gekenmerkt door elzensingels die de percelen scheiden. In het noordoosten ligt het zeer vruchtbare kleipolder gebied. De vele aanwezige slenken herinneren aan de Lauwerszee waarvan de slenken uitlopers zijn.

1.2 Methode

Het panelgesprek op het Lauwers college heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2010. De werkwijze van dit panelgesprek wordt in dit hoofdstuk besproken.

1.2.1 Presentatie bevolkingskrimp

Om iedereen bekend te maken met het onderwerp krimp wordt er een korte inleiding gegeven. Hierin wordt verteld wat het project JFF inhoudt en wat krimp precies is. Dit is vooral van belang omdat krimp binnen de gemeente Kollumerland nog maar beperkt zichtbaar is. Verder is het van belang om de jongeren te vertellen dat hun inbreng wordt vastgelegd in een rapportage die wordt voorgelegd aan de provincie. Het is van belang dat ze weten dat er ook daadwerkelijk iets mee gedaan wordt en dat het niet zomaar in de kast verdwijnt.

1.2.2 Themaronden

Na de inleiding wordt gestart met de workshop waarin we de vier thema's wonen, werken, welzijn en weten in de gemeente Kollumerland nader bespreken. De groep is in 4 groepen verdeeld. Elke groep krijgt een A1 vel met een thema. Dit vel is onderverdeeld in 3 kaders zijnde: positief, negatief en wensen. Per thema kunnen de groepen in deze kaders opschrijven wat zij als positief ervaren, als negatief ervaren en wat hun wensen zijn op het gebied van wonen, werken, welzijn en weten in hun gemeente. Per thema krijgen ze ongeveer 6 min om hun punten op te schrijven. Vervolgens worden de vellen doorgeschoven zodat elke groep de vier thema's voorbij heeft zien komen (4 ronden). Over het algemeen kan gezegd worden dat de 1e ronde de meeste tijd nodig heeft omdat het allemaal nieuw is. Wanneer er eenmaal wat dingen op papier staan verloopt het vlotter. Hier kan in de planning rekening mee worden gehouden. Mocht er tegen de 4e ronde nog maar weinig nieuwe input zijn kan men hem gerust eerder stoppen de belangrijkste punten zullen dan al aan bod gekomen zijn. Tijdens de thema ronden is er rondgelopen om te assisteren daar waar nodig. Dit is gedaan met behulp van het stellen van extra vragen zodat de jongeren meer ideeën krijgen over wat ze kunnen invullen in de kaders. De vragen per thema vindt u terug in bijlage 1.

1.2.3 Stickers

Een belangrijk onderdeel van het proces is het stickeren. Stickeren is een simpele manier om erachter te komen welke punten de jongeren het belangrijkste vinden. Er wordt aan ze gevraagd om nog eens heel goed na te denken over wat ze nu eigenlijk opgeschreven hebben. Elke leerling krijgt 6 stickers 2 voor de meest positieve punten, 2 voor de meest negatieve punten en 2 voor de beste wensen. Deze stickers worden over de vier thema's verdeeld. Op deze manier ontstaat er ook een beeld van het thema dat het meeste speelt bij de jongeren.

1.2.4 Samenvatten & afsluiting

Per thema worden de punten waar het meeste bij gestickerd is besproken. Het belangrijkste hiervan is om de gedachte achter de opgeschreven punten te achterhalen. Deze kunnen dan met de groep worden besproken om te horen of het juist is geïnterpreteerd. In deze fase krijgen de jongeren ook volop de kans om te reageren op de punten en eventueel nog aanvullingen te geven.

2 Resultaten per W-domein

2.1 Wonen

De jongeren in Kollumerland ervaren een prettige woonomgeving, vooral de hechte gemeenschap draagt hier aan bij. Zo hebben zij een aantal keer per jaar een buurtactiviteit, zoals barbecueën of bowlen. Het Dorp waarin zij wonen is gezellig doordat vrienden dichtbij wonen. Zij vinden dat de huizen goedkoper zijn als in de stad, en dat ze groot kunnen wonen. Weinig hoogbouw in de vorm van flats ervaren zij als zeer positief.

Kritiek is er op de leegstaande huizen, welke zorgen voor een lelijk dorpsaangezicht. De jongeren vinden dat de huizen en wijken erg oud zijn, ook de school wordt als oud omschreven. De woonhuizen in het dorp staan te dicht op elkaar, waardoor er weinig privacy is. Huurhuizen zijn te duur, hierdoor is het moeilijk om de stap naar een eigen huis te maken. In het dorp zijn buurten die als asociaal worden ervaren. De ondervraagden vinden het negatief dat bejaarden en gezinnen niet in gemengde wijken wonen.

Betaalbare (starters)woningen is een grote wens van de jongeren. Daar naast willen zij meer jeugdactiviteiten en meer groen in de wijk.

Het thema wonen kreeg de minste stickers, wonen wordt waarschijnlijk niet als urgent beschouwd omdat de geïnterviewden nog niet in de fase zitten waarin zij op hun zelf gaan wonen.

2.2 Werken

De jongeren vinden dat de gemeente genoeg bijbaantjes heeft, en zij vinden deze baantjes ook leuk. Verder is er een kinderopvang, hierdoor kunnen beide ouders aan het werk.

De jongeren zijn niet tevreden met het gegeven loon, zij vinden te weinig. Zo levert een rondje folders rondbrengen maar een paar euro op. De bijbaantjes zijn op grote afstand, waardoor ze veel kwijt tijd zijn om er te komen. Ook ligt hierdoor de drempel hoger om een baantje te nemen. (Maatschappelijke)stageplekken zijn moeilijk te vinden in de gemeente. De jongeren hebben tevens moeite om informatie te vergaren over zomer of bijbaantjes, sommige jongeren worden door mensen uit hun omgeving benaderd om te werken, anderen weten niet waar ze kunnen of mogen beginnen.

De jongeren hebben als wens dat ze eerder aan het werk kunnen, zij willen snel van school af en geld verdienen. Zij zouden graag een netwerk hebben waarin zij gemakkelijk aan baantjes kunnen komen.

2.3 Welzijn

De jongeren in Kollumerland zijn over het algemeen tevreden en gelukkig met hun omgeving. Er zijn sportverenigingen waar zij samen met vrienden kunnen bewegen. De winkels zijn goed en belangrijk. De jongeren ontmoeten elkaar in de kroeg, hier zit wel een bijsmaakje aan, omdat hun ouders in dezelfde kroeg komen. Er zijn genoeg deelnemers in de verenigingen, en het zwembad is dichtbij.

Er wordt veel kritiek geuit op de buitenlanders, daarnaast achten heel veel jongeren discriminatie ook als zeer negatief. Bioscopen zijn ver weg, en speciale sporten zoals vechtsporten kunnen nergens in de buurt beoefent worden. Zij vinden het kwalijk dat de zwembaden sluiten. Volgens de ondervraagden is er milieuvervuiling, wordt er niet goed gezorgd voor de hulpbehoevenden en is er veel diefstal. Ook toeristen in de gemeente vinden zij onprettig.

De grootse wensen zijn nieuwe en betere ontmoetingsplekken, vooral voor in de winter als het te koud is om op straat te hangen. Gedacht wordt aan jeugdhonken of discotheken. Zij zien graag

meer groen in het dorp. Een belangrijk issue welke tijdens de discussie naar voren kwam was de situatie van de fietspaden. Deze worden als onveilig ervaren doordat verlichting ontbreekt.

2.4 Weten

De leerlingen vinden de goede leerwegondersteuning zeer positief. Er zijn volgens hen veel scholen, zij kunnen goed hun middelbaar onderwijs volgen. Het feit dat hun school klein is zorgt voor het ons gevoel, zij ervaren dit als prettig. De maatschappelijke stage kan in de buurt gedaan worden. En er zijn leuke jongeren clubs, waar ze ervaringen met elkaar kunnen delen. Ook catechesatie draagt bij aan de kennis verrijking.

Negatief vinden de leerlingen dat de vervolgopleiding ver weg is, en dat de ov-verbindingen slecht zijn. Zij vinden hun school niet rolstoelvriendelijk. Ook wordt het vakkenpakket van de theoretische leerweg als beperkt ervaren.

De jongeren zouden graag zien dat hun vervolg opleiding dichterbij in de buurt is, of dat de verbindingen beter op elkaar aansluiten. Ze willen graag dat hun school moderner wordt, en dat de zware boekentas vervangen wordt door een laptop.

2.5 Kansrijke Initiatieven

Uit het panelgesprek komen een aantal duidelijke punten naar voren die verbeterd kunnen worden. Betere, veiligere fietspaden komen herhaaldelijk naar voren evenals het slechte openbaar vervoer dat vaak niet goed aansluit en om het uur rijdt.

Belangrijk voor jongeren is het uitgaansleven wat vanuit de gemeente Kollumerland slecht bereikbaar is een nachtbus naar Leeuwarden of een bus vanuit Kollum naar Berlikum zouden hier uitkomst kunnen bieden.

Uit de gesprekken blijkt dat de meesten nog geen idee hebben welke richting ze in willen. Meer stagemogelijkheden zou hier uitkomst kunnen bieden en ze geven aan hier interesse in te hebben. Daarvoor zou een goede samenwerking tussen scholen en bedrijven goed zijn. Door middel van een opendag op school of bezoeken aan bedrijven kunnen de jongeren zich meer bewust worden van wat ze nu precies willen.

Ook het realiseren van groen in de wijk kan gemakkelijk doormiddel van volkstuintjes.

3 Conclusies

3.1 Matrix

Gemeente	Positief	Negatief	Wensen
Wonen	<ul style="list-style-type: none"> • Gezelligheid • Steeds meer mooie huizen • Groot wonen • Weinig flats • Geen zwervers • Mooie dorpswinkels 	<ul style="list-style-type: none"> • Leegstaande huizen • Generatie's wonen gescheiden • Bijna geen winkels • Oude huizen en scholen • Huurhuizen duurder • Woonhuizen te dicht op elkaar • Kollumerpomp te klein dorp • In de buurt wonen alleen ouders met kinderen en bejaarden • Huis moeilijk te verkopen • Acociale buurten • Verouderde woonwijken 	<ul style="list-style-type: none"> • Goed betaalbare Woningen • Meer jeugdactiviteiten • Nieuwbouwwoningen • Meer koophuizen • Meer groen in de wijk
Werken	<ul style="list-style-type: none"> • Genoeg bijbaantjes • Leuke baantjes • Kinderopvang 	<ul style="list-style-type: none"> • Weining loon • Werken op grote afstand • Stageplekken zijn niet makkelijk te vinden. • Weinig leuke banen • Weinig informatie over bijbanen • Klassieke bijbaantjes niet leuk 	<ul style="list-style-type: none"> • Eerder kunnen werken • Meer baantjes • Netwerk voor vakantiebanen • Droombaan vinden • Veel geld verdienen • Eigen bedrijf starten • Meer werkgelegenheid in leuke winkels • Meer bedrijven
Welzijn	<ul style="list-style-type: none"> • Sportvereniging • Winkel • Kroegen • Dorpsfeesten • Genoeg deelnemers in de verenigingen • Veel verzorgingstehuizen • Uitgaansgelegenheden • Winkelcentrum • Zwembad dichtbij 	<ul style="list-style-type: none"> • Te veel buitenlanders • Veel discriminatie • Slechte ouderenzorg • Bioscopen ver weg • Weinig vechtsporten • Millieu vervuiling • Alleen standaard sporten • Zwembaden gaan dicht • Duurdere supermarkt • Weinig vrijheid voor oudere mensen in bejaardetehuizen 	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdhonk • Dicotheek • Fries spreken op school • Kleedruimtes sport moet groter • Meer natuur in het dorp • Meer aandacht voor mensen in de zorg • Betere zorg voor mensen • Bioscoop in de buurt • Dierenopvangcentrum • Meer vormen van sport • Ziekenhuis • Pretpark • Crossbaan

	Positief	Negatief	Wensen
Welzijn		<ul style="list-style-type: none"> • Geen aandacht voor gehandicapten • Veel toeristen • Veel diefstal 	<ul style="list-style-type: none"> • Bowlingbaan • Club voor 14-16 jaar • Meer jeugdplekken in de winter • Treinstation • Veiliger fietspad (verlichting) • Dierenopvangcentrum • Meer vormen van sport • Ziekenhuis • Pretpark • Crossbaan • Bowlingbaan • Club voor 14-16 jaar • Meer jeugdplekken in de winter • Treinstation • Veiliger fietspad (verlichting) • Dierenopvangcentrum • Meer vormen van sport • Ziekenhuis • Pretpark • Crossbaan • Bowlingbaan • Club voor 14-16 jaar • Meer jeugdplekken in de winter • Treinstation • Veiliger fietspad (verlichting)
Weten	<ul style="list-style-type: none"> • Veel leerweg ondersteuning • Fries spreken • Veel scholen • Genoeg middelbaar onderwijs • Kleine school • Maatschappelijke stage in de buurt • Club • Categesatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Lange dagen • School is niet rolstoel vriendelijk • Vervolgopleiding is ver weg, slechte oververbinding • School niet in de buurt • Rokerspas • Opleidingen te duur • Niet naar de wc mogen • HBO hoeft geen reiskosten te betalen, mindere leerlingen wel. • Klein vakkenpakket bij theoretische leerweg • Geen mbo in de buurt 	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolgopleiding dichterbij in de buurt. • Wegen beter • Autorijbewijs naar 16 jaar • Speciaal onderwijs • Modernere school • Laptops in plaats van boeken • Goedkopere opleidingen

Opmerkingen per thema:

Wonen: het thema wonen is niet urgent

Werken: -

Welzijn: -

Weten: -

Kansrijke initiatieven: veiliger fietspad, meer groen in de wijk, nieuwe scholen dichterbij

3.2 Positieve schijf

3.3 Negatieve schijf

3.4 Wensen schijf

4 Advies

4.1 Proces

Na de aftrapdag in Leeuwarden moest er snel actie ondernomen worden om voor 30 oktober een panelgesprek te houden. We kwamen al snel uit bij het Lauwers college en het 1e telefoontje was zo gepleegd. De condirge gaf aan dat we het rechtstreeks met de maatschappij leraar moesten regelen. We werden naar hem doorverbonden en hebben alle info over wat we van plan waren en waarom besproken. De leraar was gelijk enthousiast, en er werd een datum voor de workshop afgesproken.

We zijn dinsdagochtend om half 6 aan onze reis naar Kollumerland begonnen. Aangekomen op het Lauwers college kregen we een goed onthaal en na een bakje koffie zijn we naar het lokaal gebracht. Helaas kreeg men de beamer niet aan de praat dus zou onze powerpoint ons niet kunnen bijstaan.

We vonden beide de workshop goed gaan. Beiden zonder zenuwen en vooral helder tegenover de jongeren. We merkten dat we de techniekjes van leraren kopieerden en met succes uitvoerden. Grootste compliment van de dag was dat de docent maatschappijleer dacht dat we ook nog een lerarenopleiding genoten. De uitgestippelde tijd aanhouden is niet te doen, je merkt zelf wel wanneer alle groepjes uitgeschreven zijn op een onderwerp. Als dat het geval was draaiden we de vellen door. Als bijvoorbeeld maar één groepje uitgeschreven was dan ging je daarmee het gesprek aan waardoor ze weer nieuwe invallen kregen. Hierbij hebben de vragen op de kaartjes goed geholpen, al heb ik sommige nooit gesteld omdat ik aanvoelde dat die te ver van de jongeren afstonden. Misschien is het handig om vragen op te stellen per leeftijdscategorie. Als een groepje in discussie is over het onderwerp is het niet handig om dan te veel aandacht erop te richten, hierdoor voelen ze zich ongemakkelijk en stoppen acuut met praten/nadenken. Benadering dient dus op het juiste moment, bijvoorbeeld als ze dreigen hun aandacht voor het onderwerp te verliezen. Het stickeren ging prima, bij de eerste groep hebben we iedereen tegelijk laten stickeren. Dit zorgde voor een kleine chaos/onoverzichtelijkheid bij het bord, de daarop volgende twee groepen hebben we per groepje laten stickeren. Dit verliep prima. Misschien dat we wat kunnen bedenken om de invloed van de "leider" van een groepje in te perken. De discussie aan het eind verliep statig, jongeren willen het liefst wat roepen vanuit de anonimiteit. Als je hen benaderd met de vraag: wie heeft hier een sticker geplakt? Of, wie heeft dit opgeschreven? Dan krijg je weinig reactie. Maar als je vervolgens een vraag stelt over dat onderwerp dan roept iedereen zijn mening. Het is dan verstandig om een aantal mensen die iets riepen nog eens te benaderen. Met twee man de workshop leiden en beeldmateriaal schieten is niet echt te doen, je hebt alle aandacht voor de jongeren nodig.

Tot slot wil ik zeggen dat het onderwerp wel leeft bij de leiding van de school. Zij zien een achteruitgang van het leerlingen bestand, en als de locatieleider had geweten dat we kwamen dan had hij zeker onze workshop bijgewoond.

4.2 Advies

Jongeren hebben een "leider" die de norm van stoerdoenerij bepaald. Hij (meer bij jongens dan bij meiden) schrijft bijvoorbeeld iets "stoers" op papier, en tijdens het stickeren plakt hij daar zijn stickers bij. Dit voorbeeld wordt gevolgd door de rest van de groep die niet buiten de "boord" wil vallen.

Jongeren van deze leeftijd hebben moeite om te denken aan de maatschappij, zij projecteren alles op hun eigen benefit. Voorbeeld: een jongere vraagt zich af waarom ouderen goede verzorging moeten genieten. (positief is dan wel dat een enkeling wel aan die ouderen gedacht heeft)

Probleem dat optreed: als je alleen aan jezelf denkt, en op dit moment is je eigen wereldje prima voor elkaar, dan is het moeilijk om punten op papier te krijgen. Voorbeeld: jongeren die ouders hebben die alles financieren hebben geen baantje nodig, zij hebben dan ook nog nooit over werken nagedacht. Zij stellen dat ze nooit hoeven te werken en dat school dus stom is.

Jongeren denken wel na over politiek, maar hebben blijkbaar te weinig bronnen om een goede mening te vormen. Voorbeeld: iemand opperde dat er niet op Geert Wilders gestemd moest worden want dan kregen we oorlog met Al Qaida. Het beeld is dus dat de heer Wilders voor oorlog zorgt, zij zijn dus door één informatie bron gevoed.

Vooraf in de derde groep was er een zeer harde discriminatie tegen buitenlanders. De leraar vertelde ons achteraf dat er een AZC heeft gestaan waar het een en ander mee mis is gegaan. Jongeren krijgen dus vanuit de maatschappij (Familie, burens, vrienden?) mee dat buitenlanders slecht zijn.

Bijlage

Bijlage I Format panelgesprek

Denk om LSD (Luisteren Samenvatten Doorvragen) en wees de OEN (Open Eerlijk en Nieuwsgierig)

Algemeen:

- Opening van de bijeenkomst, gesprek.
- Vertel wie je bent, wat het onderzoek is.
- Vertel wat je doet met de informatie. Als het om vertrouwelijke informatie gaat dat er dan ook vertrouwelijk mee om wordt gegaan.
- Korte toelichting over het thema.
- Wat weten de jongeren over het thema?
- Doel: aansluiting zoeken bij de groep.
- Ter kennismaking met elkaar eventueel wat ijsbreker oefeningen. (Tip: Zie boek "Beweging in je brein" van Hampsink en Hagedoorn).

Thema Welzijn

Centrale vragen:

- Hoe ziet een gelukkig leven er uit nu en in de toekomst?
- Wat verstaan jullie onder welzijn? Eventueel begrip uitleggen! (Tip: Bijlage meenemen over Welzijnswerk)

Vragen:

- Wanneer ben je gelukkig?
- Wanneer ben je blij?
- Waar wordt je blij van?
- Waar en wanneer voel je je thuis?
- Wat is je toekomstdroom?
- Hoe ziet je ideale avond eruit?
- Ken je veel mensen?
- Voel je je thuis hier? Wanneer voel je je thuis (doorvragen)
- Wat zijn voor jouw belangrijke plekken? (Tip: neem kaart van gebied of gemeente mee. Of laat de jongeren een kaart tekenen)

Thema Wonen

Centrale vraag:

- Hoe ziet je ideale droom- woning/woonomgeving eruit?

Vragen:

- Wat is jouw ideale woning? Eventueel plaatjes meenemen en tonen!
- Hoe ziet jouw ideale woonomgeving eruit?
- Welke woonvormen spreken jou aan
- Wat is voor jou de maximale afstand woon-werk?
- Wat voor buurt/buren spreekt/spreken jou aan?
- Hoever wil je maximaal reizen naar voorzieningen?
- Welke voorzieningen heb je nodig?
- In welke mate heb je deze voorzieningen nodig schaal 1-5
- Heb jezelf creatieve oplossingen voor woonruimte?

Thema Werken

Centrale vragen:

- Hoe ziet je droombaan er uit?
- In hoeverre zie je die voor jezelf in deze regio?

Vragen:

- Wat voor beeld heb je van de werkgelegenheid en banenmarkt in deze regio?
- Wat moet er gebeuren wil je voor je toekomstige werk (droombaan) in deze regio blijven?
- Welke afstand ben je bereid om te reizen voor je werk (wekelijks? dagelijks?)
- Weet je voorbeelden van actieve bedrijven in de regio die veel jongeren aantrekken?
- Zou je thuis willen werken?
- Ken je mensen die in jou dorp of gemeente werken?
- Wat is je droombaan?
- Wat zijn voorzieningen die nodig zijn om die droombaan te realiseren?
- Hoe sta je tegenover eigen ondernemerschap?

Thema weten (educatie, communicatie)

Centrale vragen:

- Wat is jullie informatiebehoefte? (weten)
- Waar haal je kennis vandaan? (doen)
- Op welke manieren willen jongeren benaderd worden? (wensen)

Vragen:

- Wat weet je zoal over de mogelijkheden en ontwikkelingen in je regio?
- Weet je welke kansen er zijn voor jongeren in deze regio?
- Weet je waar je terecht kan voor advies en informatie om een bedrijf te starten?
- Weet je welke subsidie mogelijkheden er zijn om te innoveren en te ondernemen?
- Weet je welke diensten gemeenten en provincie aanbieden aan haar burgers?
- Hoe weet je dat (via welke kanalen)
- Hoe zou je aan de informatie willen komen?
- Wat je voornaamste informatiekanal?
- Wat miste je het afgelopen jaar aan informatie om te komen waar je heen wilt. Onder het mom van: "Had ik dit maar geweten dan....."

Tot slot, afronding.

- Bedanken.
- Namen verzamelen, contactgegevens om uitkomsten te mailen en om ze op de hoogte te houden.
- Eventueel afspraken voor vervolg.
- Uitdelen van notitieblokje Jonge Friezen Foarút als cadeautje.
- Attenderen op website en uitnodigen voor het volgende event.

Bijlage II Format analyse

Resultaten met werkwijze met uitspraken over Gemeente X

Gemeente X	Positief (lekker)	Negatief (vies)	Wens (droom)
Wonen (wonen, voorzieningen)	Wij vinden het fijn dat je hier zo lekker rustig en ruim kunt wonen.	Wij vinden dat hier onvoldoende goedkope starterwoningen zijn	
Werken		Wij vinden dat er niet genoeg werk is voor hoogopgeleiden	
Welzijn (zorg, sociale cohesie)	Wij zijn blij met actieve jongerenwerker		
Weten		Ik wil beter geïnformeerd worden over subsidies voor startende ondernemers	Wij wensen een Universiteit in Leeuwarden

In fig. II.1 is een schijf weergegeven. Per gemeente worden er drie pizza's gemaakt. Hierin staan de positieve en negatieve aspecten, genoemd door de jongeren. De derde pizza bevat de wensen van de jongeren.

Fig. II.1 Format van de schijf

Bronnen

- www.jongefriezenfoarut.nl
- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferwerderadeel>
- <http://www.lauwerscollege.nl>

Mede mogelijk gemaakt door:

Sociaal Investeringsfonds (SIF)

Plattelânsprojekten

Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO)

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Ministerie van LNV Onderwijsinstellingen: VHL, NHL, AOC Friesland